

Lokalhistorisk Rubrik

Stormfloden 1872

Indledning

For kort tid siden fik Lokalar-kivet en kærkommen lejlighed til at gennemgå og kopiere en »Memoir-Bog«, skrevet af Jens Theis Theisen, født den 7. marts 1847 i Dragør. Denne overordentlig interessante erindringsbog er der passet godt på, og den opbevares hos en af Jens Theisens efterkommere. Bogens indhold spænder over perioden 1862-1919.

Jens Theisen kom til søs 14 år gammel, blev tidlig navigatør, og efter ti år forhyret med større og mindre sejlskibe, af-tjente han sin værnepligt i fre-gatten »Jylland«, hvorefter han fra 1872 blev ansat som lods i fødebyen. Her oplevede han i november måned den voldsomme stormflod, der hærgede det sydøstlige Danmark til søs og til lands. Ud- over de mange søfolk, der i Østersøen omkom under talrige forlis, mistede 42 men- nesker livet på Falster, hvor mange blev skyllet væk fra den skrøbelige tagryg, hvorpå de havde søgt tilflugt. Hertil kom de mange husdyr, der var prisløst under flodbølgen.

Katastrofen beskriver Jens Theisen i sine erindringer, og denne øjenvidneskildring, som er helt enestående i vor lokalhistorie, har vi specielt fået lov at offentliggøre. Det spar- somme kendskab, vi hidtil har haft om stormflodens virknin- ger i Dragør, hvilede alene på mere eller mindre sikre forly- dender.

Jens Theisens efterkomme-

re vil være kendt af adskillige i Dragør, og af hans børn kan vi nævne tre, som mange har haft kontakt til – skibsfører Peter Theisen, medstifter af Dragør Museumsforening, mangeårig lærerinde ved Dragør skole, Henriette Thei- sen og endelig søsteren, foto- graf Julie Theisen.

Nedenstående beretning er gengivet, som den er skrevet, blot er tegnsætningen supple- ret i begrænset omfang.

Svend Jans

Jens Theisens beretning

Den 1. November blev jeg an- sat som Lods ved Dragør Lod- serie, som 41' Mand på ¼ Deels Gage. Den 10. Novem- ber fik vi Østlig Wind og Ski- bene strømmede til fra Øster- søen. Jeg havde flere Skibe til Københavns Rhed, den 12. om Eftermiddagen blæste det en Storm af N/O. Jeg fik en norsk Skonnert og kom sidste Mand igennem Drogden, de der kom ombord efter mig maatte ankre paa Grund af Stormen.

Da jeg næste Morgen Kl. 3 kom uden for Huset for at gaa til Havnen, blæste Vandet mig i Øinene, der var da 2 Fod over daglig Vande. Stormen tiltog med Kraft og Vandet steg i foruroligende Grad. Alle Mand var i arbejde med at for- tøje vores Baade. Til sidst maatte vi føre Ankerne ud i Havnen og lægge dem fri af Bolværket, da Vandet steg saa højt, at Søen slog derover.

Kl. 12 var Stormen en Or-

kan og Vandet var stegen 5 a 6 Fod, hele Havnen var under Vand, Baade, Jagte og Joller, kort sagt alt som laa yderst i

Strandlinien 49. Huset, der blev beskadiget under stormfloden i 1872. En stor, drivende pram tændte mod muren på nordsiden af indgangen. Beskadigelsen var tidligere synlig, men er nu helt udbedret. I 1872 boede lods Jørgen Hendrik Palm i huset.

Havnen, rev sig løs eller trak Pælene med sig og tog andre Fartøier med sig som laae i dets Vej, drev Orkanen dem med rasende Fart ned på det læ Bolværk, hvor flere af de mindre Baade blev knust. Selv Baadene som stod paa Land, drev flere Favne længere ind; hele Havnen var et Chaos af drivende Rundholte, sunkne Joller og afbrukne Pæle og Planker fra Bolværkerne, samt Aarer og Bundbrædder fra de sunkne Baade. Kl. 1 var Orkanen paa sit høieste, Van- det stod nu ind i Lodscontoi- ret, Stuen svømmede med

Madkasser, Olietøi og Skotøi, som var bjerget ind fra Far- tøjerne.

Paa den Tid var der ikke vi- dere, at gøre dernede, jeg gik da hjem, men kunne ikke komme østen om Husene. Plankeværkerne, Stakitter og de mindre Udhuse var enten falden om eller ganske bort- ført af den rivende Strøm, fle- re Baade laa oven paa Planke- værkerne, en Sandpram laae og slog imod J.H. Palms Hus, saa Vandet slog ind gennem Væggen. Da jeg kom hjem var Plankeværket faldet ned med- rivende 3 af Træerne, som stod op til det. Søen slog op imod de Østre Vinduer, vi maatte spire Broder for at ikke Søen skulle sla'e ind igennem dem. Min Moder og Sødskenene havde Fader baaret ud, da Vandet stod flere Fod i Ga- den, de søgte Ly hos H. Pyndt. Flere Gader kunde man roe med Baade. Fader og jeg flyttede de mindre Meub- ler og Plader paa Loftet. Kl. 4 gik Stormen 4 streger østligere og den rasende Strøm fik mere Luft. En time efter begyndte Vandet at falde og Stormen aftog. Kl. 6 var Vandet faldet 2 Fod og Stormen aftagen til et rebet Merseils Kuling.

Folk som havde forladt de- res Hjem tog det igen i Besid- delse. Næste Morgen blæste en O.S.O. Wind og Solen

skinnede paa en af de forfær- deligste Ødelæggelser, som Elementerne nogen Sinde hav- de udøvet paa vores Fædre- land og dets Omgivelser.

100 Skibe stod paa Land mellem Dragør og Møen, nog- le flere hundrede Alen ført op paa den grønne Eng, deroppe havde Vandets Stigen beløben sig til 14 a 15 Fod og paa sine Steder ned ad det Tydske til over 20 Fod, hele byer og mange Mennisker var gaaet under, ikke at tale om Tusin- der af Kreaturer, som gik væk i Søen.

Havarister i Køge Bugt og Drogden

7 a 8 Skibe var sunken i Køge Bugt, 2 tæt udenfor Drogdens Fyrskib, flere af dem laae overseilet med Bunden i veiret og endnu flere uden Master. Det var et interessant skue, men tillige gribende at see den 14. November, hvor flere hun- drede Skibe, der havde ud- staaet Stormen i Østersøen mellem Bornholm og Stevns kom igennem Sundet, den ene slæbende paa den Anden, skjønt de Fleste næppe kunde hjælpe dem selv. En enkelt kom prangende med fulde Seil, ligesom stolt over, at væ- re gaaet Skudfrie, medens de 19 ud af 20 enten havde mistet Seil, Ræer eller Stænger, de fleste havde mistet deres

Dækslast. Jeg var ombord i 5 Skibe efter Stormfloden, alle var Havarister. Over hundre- de Ankre blev staaende paa Bunden af Køgebugt, hele Maaneden derefter saa man endnu Skibe med Bunden i veiret blive slæbt igennem Drogden, ogsaa Cora blev saaledes funden og mit gamle skib Dacapo gik væk med Alle Mand. Paa Søen blev Ulykken stor, men endnu værre var der paa Landet, flere hundrede Mennesker vare Husvilde og

uden Erhverv, deres faa Krea- turer var opslugt af Søen, de- res Hjem var jævnet med Grunden. Selve Jorden paa Markerne var enten bortskyl- led eller bedækket med Sand og Sten, man manglede fersk Vand paa mange Steder, da Brøndene var fuld af Salt Vand, men Hjælp blev snart sendt, og frivillige Pengegaver strømmede ind i Masse, som voxte til over en Million, paa Øerne og det S.O.lige Sjæl- land var det værst.

SVEN JANS